

IX. LEGEGINTZALDIA
2015-2019 LEGEALDIA
UXUE BARKOS BERRUEZOren
INBESTIDURA-HITZALDIA
(GEROA BAI)

HEZKUNTZA

Hezkuntza izango da zuzenduko dudan Gobernuaren obsesioa, hezkuntza baita aurrerapena eta gure herritarren askatasuna bermatzeko modu bakarra. Hezkuntza sistemaren administrazioaren arduradun garen aldetik, behartuta gaude hezkuntza eskaintza publikoaren aldeko apustua egin eta eskaintza horrekiko konpromisoa hartzeko. Eta alferrikako eztabaidetan sartu gabe, argi eta garbi utzi nahi dut kalitatea eta bikaintasuna helburu dituzten hezkuntza eskaintza guztien aldeko apustua egiteko borondate irmoa daukadala. Horregatik, Hezkuntza Sistemaren Kalitate eta Ebaluaziorako Nafarroako Institutua sortuko dugu, Nafarroan hezkuntza ereduen Europako abangoardia izan gaitezkeelako eta izan behar dugulako. Eta hori diot badauzkagulako beharrezko tresnak eta giza baliabideak haur hezkuntzatik hasi eta gradu-ondokoen mailara arteko eskaintza integral bat antolatzeko, baita etengabeko prestakuntzaren handinahitik gure adinekoei zuzendutako prestakuntzara artekoa ere.

Garrantzi handikoak dira hezkuntzaren arloan irakaskuntzaren unibertsaltasuna eta kalitatea bermatuko dituzten legezko eta betearazpeneko neurriak; hala ere, ezin dugu ahaztu politikariok gutxitan erreparatzen diogun alderdi bat, komunitate pedagogikoak funtsezko piezatzat jotzen duena lehen adierazi ditudan helburuak lortzeko. Ikasgeletako giroaz ari naiz; hots: ikasleek zein irakasleek beren eginkizuna baldintzarik onenetan betetzeko sustatu behar den giroaz. Gobernu berriaren bide-orrian egongo da ildo horretan egin beharreko erreformak aztertzea eta abian jartzea ere.

Eta neurri zehatzei dagokienez, hasteko eta behin, berriz esango dut LOMCE legearen aurka gaudela eta lege hori indargabetzea defendatzen dugula. Zentzu horretan, iragarri nahi dut lege hori Nafarroan ezar ez dadin beharrezko mekanismo guztiak martxan jarriko ditugula, baita gure eskumenei dagozkien guztiak ere legea indargabetu dadin.

Euskarazko irakaskuntzaren esparruan, berriz, dagoeneko aurreko legealdian erabakitakoa garatzen duen neurri bat: D eredia Nafarroako hezkuntza-sare publiko osora hedatzea, horretarako araudia idatzita. Prozesu horretan guztian zehar, jakina, kontuan izango ditugu denbora guzti honetan zehar foru administrazioak egin behar zukeen lana egin dutenak: eremu ez euskalduneko ikastolak, alegia.

Eta, uzten badidazue, minutu batzuk eskaini nahiko nizkioke, oposizioak egin dizkion kritikak ikusita, PAI programaren hedapenean urtebeteko moratoria ezartzeko hartu dugun erabakiari. Moratoriaren helburua da egungo programa diseinatzea eta hizkuntzen tratamendu bateraturako plan berri bat diseinatzea eta curriculumean sartzea.

Izan ere, legebiltzarkideok, egungo sistema ez dago ebaluatuta eta, beraz, ezta sistema horren ustezko eraginkortasuna ere.

Hel diezaiozun gaiari: Legeak curriculumeko derrigorrezko ikasgai gisa ezartzen ditu ingelesa eta atzerriko beste hizkuntza batzuk; inork ez du hori kentzerik, asmo txarrez esan izan den bezala.

Aitzitik, gobernu honek atzerriko hizkuntzen ikaskuntza bultzatuko du –ingelesa eta beste batzuk–, hemen gaztelera-euskara elebitasun egoera batetik abiatzeak suposatzen duen aukera aprobetxatuta, elebitasunak erraztu egiten baitu hurrengo hizkuntzen ikaskuntza.

Eta gobernu hau saiatuko da gauzak ondo eginten... UPNren gobernuak oso gaizki egin baititu. Irakasleek, aldiz, ahalegin ikaragarria egin dute zuhurtzia gutxiko neurrietara egokitzeko, beren ikasleei ahalik eta kalterik txikiena eragitearren.

Horixe da, hain zuzen ere, gobernu honek egingo duena. Zentzu komunak eskatzen duena egingo du: PAI programa ebaluatzea, alegia. Izan ere, orain arte ez da ebaluaziorik egin; eta, begira, Madrilen esaterako, Carlos III. Unibertsitateak programa horren ebaluazioa egin zuen 2004tik 2011ra, eta frogatu zuten programa horrek “eragin negatiboa izan duela ingelesez irakatsitako ikasgaiaren ikaskuntzan, gehienez derrigorrezko bigarren hezkuntzako ikasketak dituzten gurasoen seme-alabengan”. Hau da, kalte handiagoa eragin die sozialki ahulagoak direnei.

Programa horren egoera hemen zein den jakin nahi dugu, haurren belaunaldi oso baten trebakuntza baitago jokoan.

Baina nire gobernuak ez du atzera bakarrik begiratuko, etorkizunera begira ere jarriko da, eta Hizkuntzen Tratamendu Integraturako plana diseinatuko du. Hau da, gure ikasleek harremana duten hizkuntza guztiek –berezkoak dituzten bi hizkuntzak eta atzerriko hizkuntza batek edo bik– tratamendu integratua izan dezatela nahi dugu, hizkuntza horietako batean ikasten dutenak besteetarako ere balio diezaien; noski, norberaren bi hizkuntzek erabilerarako bestelako esparruak izango dituzte, eta atzerrikoek beste erabilera batzuk.

Hori guztia curriculumean sartu beharko da ondoren; eta horretarako, Gobernuak sustatuko du prozesu horretan irakasleek, adituek eta, oro har, hezkuntza komunitateak parte hartzea, bai eta inplikaturako bestelako eragile sozialek ere

Azpiegituren eta urte anitzeko zuzkidura ekonomikoei dagokienez, esanda geratzen da akordioak luze eta zabal jasotzen duena.

Hizkuntza politikari dagokionez, berriz, neure gain hartzen ditut puntuz puntu programa-akordioak jasotzen dituen konpromisoak, kontuan hartuta etorkizunean eszenatoki handinahiagoa landu dezakegula, euskara Nafarroako herritarrak – euskaldunak zein ez euskaldunak– harro sentitzeko arrazoia izan dadin:

Konpromiso horiek, puntuz puntu, neure gain hartzen ditudala diot, eta konpromiso horien oinarri den filosofia gehitzen dut orain:

“Euskara Nafarroako hizkuntzetako bat dela. Hizkuntza gutxitua; horregatik, beharrezkoa da hizkuntza berreskuratzeko prozesu bat, Nafarroako herritar guztiak aberastuko dituen eta onurak ekarriko dizkiena.

Urte gehiegi eman ditugu euskara baztertu duen hizkuntza politika batekin, eta orain beharrezkoa da politika berri bat abian jartzea, herritar guztien hizkuntza eskubideak bermatuko dituen eta hizkuntza normalkuntzan aurrera egingo duena, ondorengo printzipioetan oinarrituta:

- Zeharkako politika, eragina izango duena politika publiko guztietan eta gizarte arloan.
- Progresiboa eta egoera soziolinguistiko anitzetara egokitua.
- Eraginkorra, eta ondo planifikatu eta ebaluatutakoa.
- Parte-hartzailea; herritarrekin eta euskara sustatzeko lanean diharduten eragile sozialekin lankidetzan.
- Hizkuntza eskubideak betetzeko bidean aurrera egiten lagunduko duen araudi egoki baten babesa izango duena.
- Euskarari prestigio soziala emango diona.
- Askatasuna eta borondatezkotasuna. Uste dugu politika publikoen esparruan Nafarroako Gobernua izan behar dela hizkuntza politika proaktiboa eta positiboa bultzatuko duen eragile nagusia, hala nahi duten herritarrei administrazioarekin euskaraz komunikatzeko aukera bermatuz. Esparru sozialean, uste dugu elementu estrategikoak direla helduen alfabetizazioa eta euskalduntzea eta euskarazko komunikabideak.